EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 16. 7. 2025
COM(2025) 408 final

Odporúčanie

ROZHODNUTIE RADY,

ktorým sa povoľuje začatie rokovaní medzi Európskou úniou a Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska o spoločnej sanitárnej a rastlinolekárskej oblasti Európskej únie a Spojeného kráľovstva, pokiaľ ide o Veľkú Britániu, a o prepojení systémov Spojeného kráľovstva a Únie na obchodovanie s emisiami skleníkových plynov

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. 1. KONTEXT ODPORÚČANIA

1.1. Dôvody a ciele odporúčania

Dňa 1. februára 2020 Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska (ďalej len „Spojené kráľovstvo“) vystúpilo z Európskej únie (ďalej len „Únia“) a Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (ďalej len „Euratom“). Vzťah s touto krajinou sa riadi dvoma dohodami:

– dohodou o vystúpení[1]. Protokol o Írsku/Severnom Írsku – v súčasnosti označovaný ako Windsorský rámec[2], tvorí neoddeliteľnú súčasť tejto dohody o vystúpení;

– dohoda o obchode a spolupráci[3].

Dňa 19. mája 2025 sa uskutočnil prvý samit Európskej únie a Spojeného kráľovstva. Na ňom sa prijalo spoločné vyhlásenie, v ktorom sa opätovne potvrdil záväzok plne, včas a dôsledne vykonávať dohodu o vystúpení vrátane Windsorského rámca a dohodu o obchode a spolupráci. Uvítali obnovený program spolupráce medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom – spoločnú dohodu[4], na ktorej sa dohodli Spojené kráľovstvo a Európska komisia.

Spoločná dohoda bola výsledkom prieskumných rozhovorov a obsahuje politickú dohodu o viacerých základných parametroch pre budúcu prácu na dohodách o spoločnej sanitárnej a rastlinolekárskej oblasti a o prepojení systémov obchodovania s emisiami, pričom sa v nej pripomína, že obidve strany budú v súvislosti s týmito záväzkami postupovať urýchlene v súlade s príslušnými postupmi a právnymi rámcami.

a) Spoločná sanitárna a rastlinolekárska oblasť

Od 1. januára 2021 sú Únia a Spojené kráľovstvo dve samostatné sanitárne a rastlinolekárske oblasti so samostatnými právnymi predpismi a politikami s výnimkou Severného Írska ako súčasti Spojeného kráľovstva, kde sa na základe Windsorského rámca uplatňujú sanitárne a rastlinolekárske pravidlá Únie.

Únia vo vzťahu k Veľkej Británii uplatňuje od 1. januára 2021 pravidlá svojho sanitárneho a rastlinolekárskeho *acquis*, ako aj príslušné *acquis* týkajúce sa obchodných noriem a iných požiadaviek vrátane ustanovení o certifikácii, kontrolách a vecných požiadavkách, ktoré sa vzťahujú na prepravu z tretích krajín/do tretích krajín. Tieto kontroly zahŕňajú najmä kontrolu dokladov, kontrolu totožnosti a fyzickú kontrolu s cieľom zabezpečiť, aby tovar spĺňal normy Únie v oblasti zdravia, bezpečnosti a kvality. Spojené kráľovstvo niekoľkokrát odložilo zavedenie úplných kontrol hraníc pri vstupe z Únie. V januári 2024 začalo uplatňovať opatrenia na dovoz z Únie, ktoré zahŕňali sanitárne a rastlinolekárske kontroly a certifikáciu, predbežné oznámenie o dovoze a kontroly dokladov, totožnosti a fyzické kontroly na

---

[1] Dohoda o vystúpení Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie a z Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (Ú. v. EÚ L 29, 31.1.2020, s. 7) (ďalej len „dohoda o vystúpení“).

[2] Spoločné vyhlásenie Únie a Spojeného kráľovstva v Spoločnom výbore zriadenom Dohodou o vystúpení Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie a z Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu č. 1/2023 z 24. marca 2023 (Ú. v. EÚ L 102, 17.4.2023, s. 87).

[3] Dohoda o obchode a spolupráci medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu na jednej strane a Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska na strane druhej (Ú. v. EÚ L 149, 30.4.2021, s. 10 – 2539) (ďalej len „dohoda o obchode a spolupráci“).

[4] Obnovený program spolupráce Európskej únie a Spojeného kráľovstva – spoločná dohoda, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/statement_25_1267.

hraniciach, ako aj značné poplatky za kontroly. Boli oznámené aj ďalšie kontroly a inšpekcie, ktoré sa však opäť odložili. Konkrétne 2. júna 2025 vláda Spojeného kráľovstva oznámila, že kontroly stredne rizikového ovocia a zeleniny sa odložia do januára 2027 vzhľadom na záväzok prijatý počas samitu Európskej únie a Spojeného kráľovstva 19. mája 2025. Podobne Spojené kráľovstvo odložilo do 1. februára 2027 aj zavedenie certifikačných požiadaviek a kontrol v súvislosti s normami týkajúcimi sa produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby a ich uvádzaním na trh.

Spoločná sanitárna a rastlinolekárska oblasť Únie a Spojeného kráľovstva by uľahčila obchod s výrobkami, na ktoré sa vzťahujú uvedené sanitárne a rastlinolekárske alebo iné príslušné pravidlá. Výsledkom by bolo, že prevažná väčšina presunov zvierat, živočíšnych produktov, rastlín a rastlinných produktov medzi Veľkou Britániou a Úniou by sa uskutočňovala bez osvedčení alebo kontrol, ktoré sa v súčasnosti vyžadujú alebo očakávajú. Muselo by sa zabezpečiť, aby táto spoločná oblasť neviedla k ohrozeniu vnútorného trhu Únie ani jej komplexného prístupu k sanitárnym a rastlinolekárskym rizikám, ako aj jej potravinových noriem. Dohodou by sa tak musela zabezpečiť vysoká úroveň ochrany pred sanitárnymi a rastlinolekárskymi rizikami, ako aj primeraná ochrana spotrebiteľov v Únii a Spojenom kráľovstve.

b) Prepojenie systémov Spojeného kráľovstva a Únie na obchodovanie s emisiami skleníkových plynov

Od 1. januára 2021 majú Únia a Spojené kráľovstvo samostatné systémy obchodovania s emisiami skleníkových plynov s výnimkou Severného Írska ako súčasti Spojeného kráľovstva, kde sa v súlade s článkom 9 Windsorského rámca a prílohou 4 k tomuto rámcu uplatňuje systém Únie na obchodovanie s emisiami skleníkových plynov, čo sa týka veľkoobchodných trhov s elektrinou.

Systémy obchodovania s emisiami skleníkových plynov v Únii a Spojenom kráľovstve majú mnoho spoločných prvkov. Tieto dva systémy sa však od roku 2021 začali líšiť, napríklad pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti (napr. od roku 2024 sa systém Únie na obchodovanie s emisiami skleníkových plynov vzťahuje na vnútroštátnu aj medzinárodnú námornú dopravu a má väčší rozsah pôsobnosti, pokiaľ ide o medzinárodnú leteckú dopravu) a úroveň kvót. Tieto odlišnosti prispievajú k rozdielnym cenám uhlíka v Únii a v Spojenom kráľovstve.

Pre ciele obidvoch strán v oblasti udržateľnosti by bolo prospešné prepojenie systémov Spojeného kráľovstva a Únie na obchodovanie s emisiami skleníkových plynov. Posilnili by sa tým rovnaké podmienky pre Úniu a Spojené kráľovstvo a znížilo by sa riziko úniku uhlíka. Okrem toho by sa tým zvýšila istota pri tvorbe cien emisií oxidu uhličitého, ako aj likvidita na trhoch s uhlíkom a odstránila by sa potreba uplatňovania mechanizmov uhlíkovej kompenzácie na hraniciach medzi príslušnými zmluvnými stranami na výrobky s pôvodom u druhej zmluvnej strany.

1.2. Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky

Dohoda o obchode a spolupráci

Dohoda o obchode a spolupráci obsahuje ustanovenia týkajúce sa sanitárnych a rastlinolekárskych opatrení a obchodovania s emisiami skleníkových plynov.

Pokiaľ ide o sanitárne a rastlinolekárske opatrenia, v týchto ustanoveniach sa vychádza z existencie dvoch samostatných sanitárnych a rastlinolekárskych oblastí. Na základe tohto predpokladu sa dohodou o obchode a spolupráci stanovuje spolupráca s cieľom chrániť život a zdravie ľudí, zvierat a rastlín; podporuje sa vykonávanie Dohody WTO o uplatňovaní sanitárnych a rastlinolekárskych opatrení; zabezpečuje sa, aby sanitárne a rastlinolekárske opatrenia zmluvných strán nevytvárali neopodstatnené prekážky obchodu; podporuje sa

väčšia transparentnosť a pochopenie takýchto opatrení; posilňuje sa spolupráca medzi zmluvnými stranami v boji proti antimikrobiálnej rezistencii, pri podpore udržateľných potravinových systémov, ochrane dobrých životných podmienok zvierat a elektronickej certifikácii; posilňuje sa spolupráca v príslušných medzinárodných organizáciách pri vytváraní medzinárodných noriem, usmernení a odporúčaní týkajúcich sa zdravia zvierat, bezpečnosti potravín a zdravia rastlín a podporuje sa ich vykonávanie. V súvislosti s produktmi ekologickej poľnohospodárskej výroby sa v dohode o obchode a spolupráci, najmä v prílohe 14 k tejto dohode, stanovuje vzájomné uznávanie rovnocennosti pravidiel EÚ a Spojeného kráľovstva v oblasti ekologickej poľnohospodárskej výroby.

Pokiaľ ide o prepojenie obchodovania s emisiami skleníkových plynov medzi Spojeným kráľovstvom a Úniou, v článku 392 ods. 6 dohody o obchode a spolupráci sa stanovuje, že Únia a Spojené kráľovstvo dôkladne zvážia prepojenie svojich príslušných systémov stanovovania cien uhlíka spôsobom, pri ktorom sa zachová integrita týchto systémov a zabezpečí sa možnosť zvýšiť ich účinnosť.

Nové dohody by mali i) zaručiť dynamické zosúlaďovanie so všetkými príslušnými pravidlami Európskej únie; ii) zabezpečiť jednotný výklad; iii) zahŕňať mechanizmus riešenia sporov pred nezávislým rozhodcovským súdom na základe dohody o obchode a spolupráci s úlohou Súdneho dvora Európskej únie ako najvyššieho orgánu pre všetky otázky práva EÚ a iv) zahŕňať spoľahlivý mechanizmus na zabezpečenie dodržiavania rozhodnutí rozhodcovského súdu, napríklad prostredníctvom možnosti prijať vhodné opatrenia na ochranu záujmov Únie a možnosti krížových odvetných opatrení medzi novými dohodami a medzi týmito oblasťami a oblasťami, na ktoré sa vzťahuje dohoda o obchode a spolupráci.

Mali by zabezpečovať: i) aby sa primerane využívali štruktúry riadenia podľa existujúcich dohôd, najmä dohôd o obchode a spolupráci, a ii) aby sa na nové dohody uplatňovala ochranná doložka dohody o obchode a spolupráci (článok 773 dohody o obchode a spolupráci).

Dohoda o vystúpení vrátane Windsorského rámca

Windsorský rámec umožňuje, aby sa v Spojenom kráľovstve a na území Severného Írska automaticky uplatňoval súbor príslušných právnych predpisov Únie s cieľom zabrániť vzniku tvrdej hranice na írskom ostrove. Windsorský rámec sa bude naďalej uplatňovať v oblasti sanitárnych a rastlinolekárskych opatrení aj v oblasti jednotného trhu s elektrinou.

Dve plánované dohody o spoločnej sanitárnej a rastlinolekárskej oblasti a o prepojení systémov obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov by sa preto uplatňovali popri Windsorskom rámci a bez toho, aby bol tento rámec dotknutý, ako sa uvádza ďalej.

a) Pokiaľ ide o sanitárne a rastlinolekárske opatrenia:

– príslušné *acquis* Únie by sa v rámci Spojeného kráľovstva naďalej uplatňovalo v Severnom Írsku na základe Windsorského rámca a najmä jeho článku 5 ods. 4 a článku 13 ods. 1 a 3 v spojení s príslušnými časťami prílohy 2,

– vykonávanie, uplatňovanie, dohľad a presadzovanie *acquis* Únie, ktoré sa v rámci Spojeného kráľovstva vzťahuje na Severné Írsko, ako sa uvádza v článku 12 Windsorského rámca, by sa naďalej uplatňovali.

Po uzavretí dohody medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom o spoločnej sanitárnej a rastlinolekárskej oblasti, a to výlučne len pokiaľ sa zachová plný súlad s touto dohodou, je zámerom zabezpečiť, aby sa rovnaké výhody, aké vyplývajú z tejto dohody, rozšírili aj na sanitárne a rastlinolekárske aspekty pohybu tovaru do Severného Írska z iných častí

Spojeného kráľovstva prostredníctvom súčinnosti medzi touto dohodou a Windsorským rámcom.

To by znamenalo, že prevažná väčšina presunov zvierat, živočíšnych produktov, rastlín a rastlinných produktov medzi Veľkou Britániou a Severným Írskom by sa uskutočňovala bez osvedčení alebo kontrol, ktoré sa v súčasnosti vyžadujú alebo očakávajú. Okrem toho by sa odstránili požiadavky, ako je napríklad označenie „nie je určené pre EÚ“ na určitých maloobchodných agropotravinárskych výrobkoch, keďže EÚ aj Spojené kráľovstvo by podliehali rovnakým sanitárnym a rastlinolekárskym pravidlám a normám a miesto určenia alebo spotreby tohto tovaru by už nebolo obmedzené len na Severné Írsko bez ďalšieho pohybu do EÚ.

Na tento účel Komisia navrhne začať potrebné postupy na doplnenie príslušných aktov Únie týkajúcich sa budúcej dohody medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom o spoločnej sanitárnej a rastlinolekárskej oblasti do príslušnej prílohy k Windsorskému rámcu, ako aj predložiť cielené zmeny príslušných právnych predpisov Únie, ktoré sa uplatňujú na Spojené kráľovstvo a v Spojenom kráľovstve, pokiaľ ide o Severné Írsko. Tieto zmeny môžu zahŕňať i) prvky týkajúce sa rozšírenia výhod budúcej dohody na pohyb tovaru medzi Veľkou Britániou a Severným Írskom a zodpovedajúce záruky a ii) ustanovenia, ktorými sa stanovia podmienky na úplné alebo čiastočné zachovanie existujúcich uľahčení v oblasti sanitárnych a rastlinolekárskych opatrení podľa Windsorského rámca tam, kde je to prospešné. Obsah týchto zmien vrátane príslušných ochranných opatrení bude možné stanoviť až po dokončení rokovaní o dohode medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom o spoločnej sanitárnej a rastlinolekárskej oblasti, keď bude známy presný rozsah pôsobnosti a obsah plánovanej dohody.

b) Pokiaľ ide o prepojenie systémov Spojeného kráľovstva a Únie na obchodovanie s emisiami skleníkových plynov:

Dohoda o prepojení systému Únie na obchodovanie s emisiami so systémom Spojeného kráľovstva na obchodovanie s emisiami by sa mala vzťahovať na Úniu a Spojené kráľovstvo. Na veľkoobchodné trhy s elektrinou v Severnom Írsku sa naďalej budú uplatňovať opatrenia stanovené v článku 9 Windsorského rámca a v prílohe 4 k tomuto rámcu.

1.3. Súlad s ostatnými politikami Únie

Výhody rovnakých podmienok

Obidve dohody by viedli k zabezpečeniu rovnakých podmienok pre hospodárske subjekty v Európskej únii a Spojenom kráľovstve. Dohodou o spoločnej sanitárnej a rastlinolekárskej oblasti by sa zabezpečili spoločné normy a zosúladenie právnych predpisov s pravidlami Únie. V prípade obchodovania s emisnými kvótami by sa dohodou o prepojení systémov Spojeného kráľovstva a Únie na obchodovanie s emisiami skleníkových plynov zabezpečili prinajmenšom rovnaké ambície v oblasti dekarbonizácie, čo by viedlo k zníženiu rizika úniku uhlíka a narušenia hospodárskej súťaže, ale aj rovnaký rozsah pôsobnosti (okrem individuálneho vykurovania bytov) a regulačné zosúladenie s príslušnými pravidlami Únie.

Dohoda o prepojení systémov Spojeného kráľovstva a Únie na obchodovanie s emisiami skleníkových plynov by musela spĺňať podmienky stanovené v článku 2 ods. 6 nariadenia (EÚ) 2023/956, ktorým sa zriaďuje mechanizmus uhlíkovej kompenzácie na hraniciach (ďalej len „nariadenie o mechanizme CBAM“). V dôsledku toho by sa po nadobudnutí účinnosti dohody už nariadenie o mechanizme CBAM neuplatňovalo na tovar s pôvodom v Spojenom kráľovstve. Rovnako by Spojené kráľovstvo neuplatňovalo svoj vlastný mechanizmus uhlíkovej kompenzácie na hraniciach na tovar s pôvodom v Únii.

Bilaterálne obchodné výhody

Dohoda o spoločnej sanitárnej a rastlinolekárskej oblasti by uľahčila obchod tým, že by sa odstránila potreba certifikácie a systematických kontrol hraníc v prípade výrobkov a noriem, na ktoré sa dohoda vzťahuje, pričom by sa zachoval vysoký štandard ochrany zdravia ľudí, zvierat a rastlín, ako aj potravinové normy.

Prínosy pre udržateľnosť a klímu

Systém Únie na obchodovanie s emisiami skleníkových plynov je základom jej politiky v oblasti klímy, ktorej cieľom je nákladovo efektívne znižovať emisie skleníkových plynov v celom rade činností. V súlade so zásadou „znečisťovateľ platí“ sa v rámci systému obchodovania s emisiami stanovuje limit a cena uhlíka pre emisie z energetického a priemyselného sektora, z letectva, ako aj z námornej dopravy, ktoré sú zodpovedné približne za 40 % celkových emisií Únie. Systém využíva trhové sily a určovanie ceny uhlíka, čím sa vytvárajú stimuly na zníženie emisií tam, kde je to nákladovo najefektívnejšie. Na ceny uhlíka majú vplyv aj príjmy, ktoré sa investujú do opatrení v oblasti klímy a energetickej transformácie.

Dohoda o prepojení systémov Spojeného kráľovstva a Únie na obchodovanie s emisiami skleníkových plynov by umožnila EÚ využiť tieto výhody v bilaterálnom kontexte a podporiť rozvoj dobre fungujúceho medzinárodného trhu s uhlíkom prostredníctvom prepojenia systémov obchodovania s emisiami skleníkových plynov. Ide o dlhodobý cieľ Únie, najmä ako prostriedok na dosiahnutie cieľov v oblasti klímy v rámci Parížskej dohody prijatej v decembri 2015.

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

2.1. Procesnoprávny základ

V článku 218 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa stanovuje, že ak sa plánovaná dohoda netýka výlučne alebo hlavne spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, Komisia predkladá odporúčania Rade. Rada prijme rozhodnutie, ktorým sa povolí začatie rokovaní a vymenuje vyjednávač Únie alebo vedúci vyjednávacieho tímu Únie.

V článku 218 ods. 4 ZFEÚ sa stanovuje, že Rada môže adresovať vyjednávačovi smernice na rokovania a určiť osobitný výbor, ktorý mu bude poskytovať konzultácie.

Komisia odporúča začať rokovania medzi Európskou úniou a Spojeným kráľovstvom o dvoch medzinárodných dohodách, z ktorých jedna sa týka spoločnej sanitárnej a rastlinolekárskej oblasti a druhá prepojenia systémov Spojeného kráľovstva a Únie na obchodovanie s emisiami. Za vyjednávača má byť vymenovaná Komisia.

Procesnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia o povolení začať rokovania o dvoch plánovaných dohodách je článok 218 ods. 3 a 4 ZFEÚ.

2.2. Hmotnoprávny základ

Tento návrh sa týka rokovaní o dvoch rôznych dohodách, ktoré budú stáť na dvoch rôznych hmotnoprávnych základoch.

V súlade so stanoviskom 1/94[5] a stanoviskom 2/15[6] Súdneho dvora Európskej únie sú dohody s tretími krajinami týkajúce sa sanitárnych a rastlinolekárskych otázok súčasťou spoločnej obchodnej politiky podľa článku 207 ZFEÚ. Hmotnoprávnym základom dohody medzi Úniou a Spojeným kráľovstvom o spoločnej sanitárnej a rastlinolekárskej oblasti by preto mal byť článok 207 ods. 4 prvý pododsek ZFEÚ.

Dohoda o prepojení systémov Spojeného kráľovstva a Únie na obchodovanie s emisiami sa uzatvára na základe článku 192 ods. 1 ZFEÚ.

2.3. Právomoc Únie

Keďže právny základ dohody o spoločnej sanitárnej a rastlinolekárskej oblasti patrí do spoločnej obchodnej politiky, Únia má výlučnú právomoc uzavrieť túto dohodu v súlade s článkom 3 ods. 1 ZFEÚ.

Únia má takisto výlučnú právomoc uzavrieť dohodu o prepojení systémov Spojeného kráľovstva a Únie na obchodovanie s emisiami v súlade s článkom 3 ods. 2 ZFEÚ.

2.4. Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)

Podľa článku 5 ods. 3 ZEÚ sa zásada subsidiarity neuplatňuje v oblastiach výlučnej právomoci EÚ.

2.5. Voľba vyjednávača

Keďže zamýšľaná dohoda sa vzťahuje výlučne na záležitosti, ktoré nepatria do spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, podľa článku 218 ods. 3 ZFEÚ musí byť za vyjednávača určená Komisia.

2.6. Proporcionalita

Opatrenia Únie nepresahujú rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie politických cieľov vytvorenia spoločnej sanitárnej a rastlinolekárskej oblasti a prepojenia systémov Spojeného kráľovstva a Únie na obchodovanie s emisiami.

2.7. Výber nástroja

Toto odporúčanie na rozhodnutie Rady sa predkladá v súlade s článkom 218 ods. 3 a 4 ZFEÚ, kde sa stanovuje, že rozhodnutie poverujúce na začatie rokovaní a vymenovanie vyjednávača Únie prijíma Rada. Rada tiež môže vyjednávačovi adresovať smernice na rokovania. Na dosiahnutie cieľa vyjadreného v tomto návrhu neexistujú iné právne nástroje, ktoré by sa mohli použiť.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ *EX POST*, KONZULTÁCIÍ SO ZAINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

Neuplatňuje sa.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Dohody by mali obsahovať ustanovenia, ktorými sa zabezpečí, aby Spojené kráľovstvo finančne prispievalo na podporu činnosti Únie v týchto oblastiach politiky.

---

[5] Stanovisko Súdneho dvora z 15. novembra 1994, stanovisko 1/94, Zbierka rozhodnutí Európskeho súdneho dvora 1994 I-05267.

[6] Stanovisko Súdneho dvora zo 16. mája 2017, stanovisko 2/15 (*Ú. v. EÚ C 239, 24.7.2017, s. 3 – 3*).

5. ĎALŠIE PRVKY

5.1. Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení odporúčania

Týmto odporúčaním Európska komisia vyzýva Radu Európskej únie, aby povolila začatie rokovaní o dohodách medzi Úniou a Spojeným kráľovstvom o vytvorení spoločnej sanitárnej a rastlinolekárskej oblasti a o prepojení ich systémov obchodovania s emisiami skleníkových plynov, aby vymenovala Európsku komisiu za vyjednávača Únie a aby adresovala vyjednávačovi smernice a určila výbory, v konzultácii s ktorými sa musia rokovania viesť.

Spoločné prvky pre obidve dohody:

1. Ani jednou z dohôd by nemalo byť dotknuté riadne fungovanie vnútorného trhu Únie a príslušných systémov.

2. Ani jedna z týchto dohôd by nemala Spojenému kráľovstvu poskytnúť právo zúčastňovať sa na rozhodovaní Únie. Spojené kráľovstvo by však malo byť zapojené v počiatočnom štádiu a malo by primerane prispievať k rozhodovaciemu procesu právnych aktov Európskej únie v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje povinnosť dynamického zosúlaďovania a súbežného uplatňovania, a to ako krajina, ktorá nie je členom Európskej únie. Európska komisia by mala v počiatočnom štádiu tvorby politiky viesť konzultácie so Spojeným kráľovstvom. Tieto práva by sa nevzťahovali na účasť na práci Rady alebo jej prípravných orgánov.

3. V obidvoch dohodách by sa mala stanoviť povinnosť Spojeného kráľovstva dynamicky sa zosúlaďovať s príslušnými právnymi predpismi Únie. V rámci zásady dynamického zosúlaďovania by sa malo zabezpečiť, aby sa súbežne uplatňovali rovnaké pravidlá v rámci rozsahu pôsobnosti dohody.

4. Obidvoma dohodami by sa mal zabezpečiť jednotný výklad a uplatňovanie práva Únie na základe judikatúry Súdneho dvora Európskej únie; najmä výklad platných pravidiel v rámci Únie by sa mal uplatňovať aj v kontexte vzťahov medzi zmluvnými stranami.

5. Obidve dohody by mali obsahovať účinné mechanizmy riešenia sporov, ktoré by zahŕňali nezávislý rozhodcovský súd a zabezpečovali, aby bol Súdny dvor Európskej únie konečným orgánom pre všetky otázky práva Európskej únie, pričom by sa v prípade nedodržiavania dohôd mohli prijať vhodné opatrenia na ochranu záujmov Únie.

6. Dohodami by sa malo zabezpečiť, aby sa na správu týchto nových dohôd používala štruktúra inštitucionálneho výboru dohody o obchode a spolupráci.

7. Dohody by mali obsahovať ustanovenia, ktorými sa zabezpečí, aby krížové odvetné opatrenia medzi novými dohodami a oblasťami, na ktoré sa vzťahuje dohoda o obchode a spolupráci, boli naďalej možné, ako sa predpokladá v dohode o obchode a spolupráci.

8. Dohodami by sa malo zabezpečiť, aby sa uplatňovalo ustanovenie o ochranných opatreniach dohody o obchode a spolupráci (článok 773 dohody o obchode a spolupráci).

9. Spojené kráľovstvo by malo finančne prispievať na podporu príslušných nákladov spojených s prácou Únie v týchto oblastiach politiky.

Hlavné prvky dohody o spoločnej sanitárnej a rastlinolekárskej oblasti:

10. Plánovanou dohodou by sa mala vytvoriť spoločná sanitárna a rastlinolekárska oblasť Únie a Spojeného kráľovstva, pokiaľ ide o Veľkú Britániu. V dôsledku toho by sa zvieratá, rastliny, potraviny/krmivá živočíšneho alebo rastlinného pôvodu, ako aj súvisiace výrobky, na ktoré sa vzťahujú nariadenia zahrnuté do rozsahu pôsobnosti dohody, a v súvislosti s normami, na ktoré sa dohoda vzťahuje, pohybovali medzi Úniou a Spojeným kráľovstvom, pokiaľ ide o Veľkú Britániu, ako keby sa pohybovali v rámci Únie.

11. Rozsah pôsobnosti by mal zahŕňať sanitárne a rastlinolekárske opatrenia, bezpečnosť potravín a všeobecné pravidlá ochrany spotrebiteľa týkajúce sa výroby, distribúcie a spotreby agropotravinových výrobkov, reguláciu živých zvierat a pesticídov, pravidlá ekologickej poľnohospodárskej výroby a označovanie produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby, ako aj obchodné normy platné pre určité odvetvia alebo výrobky.

12. Uvedenou zásadou dynamického zosúlaďovania by sa malo zabezpečiť, aby sa v tomto rozsahu pôsobnosti uplatňovali v Spojenom kráľovstve, pokiaľ ide o Veľkú Britániu, a v Únii rovnaké pravidlá s cieľom vytvoriť spoločnú sanitárnu a rastlinolekársku oblasť. Okrem tejto zásady by sa dohodou malo stanoviť súbežné uplatňovanie všetkých týchto pravidiel v Spojenom kráľovstve, pokiaľ ide o Veľkú Britániu.

13. Okrem toho by sa v dohode malo stanoviť, že určité ustanovenia práva Únie vrátane núdzových opatrení a ustanovení vzťahujúcich sa na vstup zvierat, rastlín, potravín/krmív živočíšneho alebo rastlinného pôvodu, ako aj súvisiacich výrobkov do Únie z ostatných krajín sveta sú okamžite uplatniteľné na Spojené kráľovstvo a v Spojenom kráľovstve, pokiaľ ide o Veľkú Britániu.

14. Dohoda by mala Spojenému kráľovstvu poskytnúť rovnaké možnosti na prijatie cielených opatrení na ochranu jeho biologickej bezpečnosti a verejného zdravia, aké členským štátom poskytuje právo Únie. Okrem toho môže dohoda obsahovať krátky zoznam obmedzených výnimiek zo zásad dynamického zosúlaďovania a súbežného uplatňovania. Výnimka by sa mala schváliť len vtedy, ak: i) nevedie k uplatňovaniu nižších noriem v Spojenom kráľovstve vo vzťahu k Veľkej Británii v porovnaní s normami stanovenými v príslušných pravidlách Únie; ii) sa na ňu nemožno odvolávať s cieľom obmedziť alebo inak negatívne ovplyvniť vstup zvierat, rastlín a tovaru s pôvodom v Únii, ktoré sú v súlade s právom Únie, na územie Spojeného kráľovstva; iii) sa ňou dodržiava zásada, že do Únie môžu vstupovať len zvieratá, rastliny a tovar, ktoré sú v súlade s právom Únie.

<u>Hlavné prvky dohody o prepojení systémov Spojeného kráľovstva a Únie na obchodovanie s emisiami skleníkových plynov:</u>

15. Dohodou by sa mali prepojiť systémy Únie a Spojeného kráľovstva na obchodovanie s emisiami skleníkových plynov so zabezpečením vzájomného uznávania emisných kvót.

16. Dohodou by sa malo zabezpečiť, aby jedna zmluvná strana neuplatňovala svoj mechanizmus uhlíkovej kompenzácie na hraniciach na dovážaný tovar s pôvodom u druhej zmluvnej strany za predpokladu, že je tento tovar v súlade s príslušnými právnymi predpismi EÚ.

17. Medzi odvetvia, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti dohody, by okrem iného mali patriť: výroba elektriny, priemyselná výroba tepla (okrem individuálneho vykurovania domácností), priemysel, vnútroštátna a medzinárodná námorná doprava

a vnútroštátne a medzinárodné letectvo a v rámci tohto rozsahu pôsobnosti by sa dohodou malo zabezpečiť dynamické zosúlaďovanie Spojeného kráľovstva s príslušnými pravidlami Únie. V dohode by sa mal stanoviť postup ďalšieho rozširovania zoznamu odvetví, na ktoré sa má dohoda vzťahovať.

18. V dohode by sa malo vyžadovať, aby sa Spojené kráľovstvo dynamicky zosúlaďovalo s príslušným *acquis*, najmä so smernicou 2003/87/ES a s odvodenými právnymi predpismi.

19. Rozsah dynamického zosúlaďovania by mal zahŕňať aj všetky ustanovenia finančného regulačného rámca a rámca dohľadu EÚ, ktoré sa vzťahujú na obchodovanie s kvótami v rámci systému Únie na obchodovanie s emisiami (EU ETS) a ich derivátmi.

20. V dohode by sa mal vymedziť strop a postup znižovania emisií v Spojenom kráľovstve, ktoré by mali byť aspoň také ambiciózne ako strop a postup znižovania emisií v Európskej únii.

Odporúčanie

ROZHODNUTIE RADY,

ktorým sa povoľuje začatie rokovaní medzi Európskou úniou a Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska o spoločnej sanitárnej a rastlinolekárskej oblasti Európskej únie a Spojeného kráľovstva, pokiaľ ide o Veľkú Britániu, a o prepojení systémov Spojeného kráľovstva a Únie na obchodovanie s emisiami skleníkových plynov

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 207 ods. 4 prvý pododsek a článok 192 ods. 1 v spojení s článkom 218 ods. 3 a 4,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

(1) Od 1. januára 2021 sa predbežne vykonáva Dohoda o obchode a spolupráci medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu na jednej strane a Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska na strane druhej (ďalej len „dohoda o obchode a spolupráci“)[7]. Popri Dohode o vystúpení Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie a z Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (ďalej len „dohoda o vystúpení“)[8] je dohoda o obchode a spolupráci základným pilierom dvojstranných vzťahov medzi Európskou úniou (ďalej len „Únia“) a Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska (ďalej len „Spojené kráľovstvo“).

(2) Dňa 31. decembra 2020, keď sa skončilo prechodné obdobie stanovené v dohode o vystúpení, sa na Spojené kráľovstvo prestalo uplatňovať právo Únie, zatiaľ čo sa začal uplatňovať protokol o Írsku/Severnom Írsku – teraz označovaný ako Windsorský rámec[9] –, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou dohody o vystúpení.

(3) Od 1. januára 2021 sú sanitárne a rastlinolekárske oblasti Únie na jednej strane a Spojeného kráľovstva na strane druhej navzájom oddelené a majú samostatné právne predpisy a politiky. Sanitárne a rastlinolekárske pravidlá Únie a iné príslušné pravidlá sa však na základe Windsorského rámca uplatňujú aj na Spojené kráľovstvo a v Spojenom kráľovstve, pokiaľ ide o Severné Írsko, čím sa Severné Írsko začleňuje do sanitárnej a rastlinolekárskej oblasti Únie.

(4) Od 1. januára 2021 Únia a Spojené kráľovstvo prevádzkujú samostatné systémy obchodovania s emisiami skleníkových plynov s výnimkou Severného Írska ako súčasti Spojeného kráľovstva, kde sa v súlade s článkom 9 Windsorského rámca a prílohou 4 k tomuto rámcu uplatňuje na veľkoobchodné trhy s elektrinou systém Únie na obchodovanie s emisiami skleníkových plynov.

---

7 Ú. v. EÚ L 149, 30.4.2021, s. 10.

8 Ú. v. EÚ L 29, 31.1.2020, s. 7.

9 Windsorský rámec je novým spôsobom, akým sa v súlade so spoločným vyhlásením Únie a Spojeného kráľovstva č. 1/2023 odkazuje na protokol o Írsku/Severnom Írsku zmenený rozhodnutím Spoločného výboru zriadeného dohodou o vystúpení č. 1/2023 (Ú. v. EÚ L 102, 17.4.2023, s. 87).

(5) Od začiatku procesu, ktorý viedol k vystúpeniu Spojeného kráľovstva z Únie, prejavovala Únia ochotu vytvoriť spoločnú sanitárnu a rastlinolekársku oblasť so Spojeným kráľovstvom, pokiaľ ide o Veľkú Britániu, a to za predpokladu, že budú splnené správne podmienky.

(6) V článku 764 dohody o obchode a spolupráci sa stanovuje, že boj proti zmene klímy predstavuje základný prvok partnerstva zriadeného dohodou o obchode a spolupráci a budúcimi doplňujúcimi dohodami.

(7) Podľa článku 392 ods. 6 dohody o obchode a spolupráci Únia a Spojené kráľovstvo dôkladne zvážia prepojenie svojich príslušných systémov stanovovania cien uhlíka spôsobom, pri ktorom sa zachová integrita týchto systémov a zabezpečí sa možnosť zvýšiť ich účinnosť.

(8) V článku 25 ods. 1a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES[10] (ďalej len „smernica 2003/87/ES“) sa stanovuje možnosť uzatvárať dohody s tretími krajinami o vzájomnom uznávaní kvót medzi systémami obchodovania s emisiami skleníkových plynov.

(9) V smernici 2003/87/ES sa vyžaduje, aby bol každý takýto systém obchodovania s emisiami v tretej krajine povinný a založený na absolútnych emisných stropoch. Systém Spojeného kráľovstva na obchodovanie s emisiami skleníkových plynov tieto kritériá v súčasnosti spĺňa.

(10) Podľa článku 2 ods. 4 a 6 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/956[11] (ďalej len „nariadenie o mechanizme CBAM“) sa nariadenie o mechanizme CBAM nevzťahuje na tovar pochádzajúci z tretích krajín, s ktorými Únia uzavrela dohodu o úplnom prepojení systému Únie a tejto tretej krajiny na obchodovanie s emisiami a ktoré spĺňajú všetky príslušné podmienky.

(11) Európska komisia a Spojené kráľovstvo sa na svojom samite 19. mája 2025 dohodli na spoločnej dohode, v ktorej sa ako kľúčové priority uvádzajú snaha o vytvorenie spoločnej sanitárnej a rastlinolekárskej oblasti a snaha o prepojenie systémov obchodovania s emisiami. Táto spoločná dohoda takisto obsahuje politickú dohodu o viacerých základných parametroch pre budúcu prácu na dohodách o spoločnej sanitárnej a rastlinolekárskej oblasti a o prepojení systémov Spojeného kráľovstva a Únie na obchodovanie s emisiami, pričom sa v nej pripomína, že obidve strany budú v súvislosti s týmito záväzkami postupovať urýchlene v súlade s príslušnými postupmi a právnymi rámcami.

(12) Mali by sa preto začať rokovania s cieľom uzavrieť so Spojeným kráľovstvom dve samostatné dohody: jednu o spoločnej sanitárnej a rastlinolekárskej oblasti a druhú o prepojení systémov Spojeného kráľovstva a Únie na obchodovanie s emisiami skleníkových plynov,

---

[10] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES z 13. októbra 2003 o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Únii, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES (Ú. v. EÚ L 275, 25.10.2003, s. 32 – 46, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/2024-03-01).

[11] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/956 z 10. mája 2023, ktorým sa zriaďuje mechanizmus uhlíkovej kompenzácie na hraniciach (Ú. v. EÚ L 130, 16.5.2023, s. 52 – 104, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/956/oj).

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Komisia sa týmto poveruje rokovať v mene Únie so Spojeným kráľovstvom:

a) o dohode o spoločnej sanitárnej a rastlinolekárskej oblasti Únie a Spojeného kráľovstva, pokiaľ ide o Veľkú Britániu;

b) o dohode o prepojení systémov Únie a Spojeného kráľovstva na obchodovanie s emisiami skleníkových plynov.

Článok 2

Smernice na rokovania sú uvedené v prílohe k tomuto rozhodnutiu.

Článok 3

Pri rokovaniach sa konzultuje s [názov osobitného výboru vloží Rada].

Článok 4

Toto rozhodnutie je určené Komisii.

V Bruseli

Za Radu
predseda/predsedníčka